

FİNANSED SPK LİSANSLAMA SINAVLARINA HAZIRLIK
2022/1 KURUMLARDA VE SERMAYE PİYASASINDA VERGİLENDİRME GÜNCELLEME NOTU

GELİR VERGİSİ KANUNU

Aşağıda belirtilen gelirler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmez:

a) Tam mükellefiyette;

*Vergiye tabi gelir toplamının 103 üncü maddede yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı **(2022 yılı için, 70.000 TL)** aşmaması koşuluyla, Türkiye’de tevkifata tâbi tutulmuş olan, birden fazla işverenden elde edilen ücretler, menkul sermaye iratları ve gayrimenkul sermaye iratları,

*Bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı **3.800 TL’yi (2022 yılı için)** aşmayan, tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları.

Gelir Vergisi Oranları (Gelir Vergisi Tarifesi)

Gelir vergisine tabi gelirler için **2022** yılında geçerli olacak oranlar aşağıdaki gibidir:

Gelir Dilimi	Oran
32.000 TL’ye kadar	%15
70.000 TL’nin 32.000 TL’si için 4.800 TL, fazlası için	%20
170.000 TL’nin 70.000 TL’si için 12.400 TL, fazlası için	%27
880.000 TL’ nin 170.000 TL si için 39.400 TL, fazlası için	%35
880.000 TL’den fazlasının 880.000 TL si için 287.900 TL, fazlası için	%40

Çalışanlarda 3. dilim 250.000 TL dir.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU

Kurumlar Vergisi ve Geçici Vergi Oranı

* **Kurumlar Vergisi, 2022 yılı için %23 oranında dikkate alınacaktır. (2021 yılı için söz konusu oran %25 idi.)** Kurumlar vergisi mükelleflerince, cari vergilendirme döneminin kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere Gelir Vergisi Kanununda belirtilen esaslara göre ve **cari dönemin (2022) kurumlar vergisi oranında (%23) geçici vergi ödenir.** Tam mükellef kurumlar için geçerli olan esaslar, dar mükellef kurumlara da aynen uygulanır.

Payları Borsa İstanbul Pay Piyasasında ilk defa işlem görmek üzere en az %20 oranında halka arz edilen kurumların (bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri hariç) **paylarının ilk defa halka arz edildiği hesap döneminden başlamak üzere beş hesap dönemine ait kurum kazançlarına kurumlar vergisi oranı 2 puan indirimli olarak uygulanır.**

GEÇİCİ 67. MADDE

Geçici 67. Madde Kapsamında STOPAJA TABİ GELİRLER

- Hisse senedi alım-satım kazançları,
- Devlet tahvili ve Hazine bonoları faiz gelirleri ve alım-satım kazançları,
- Özel sektör tahvil ve bonoları faiz gelirleri ve alım-satım kazançları,
- Mevduat faizleri,
- Repo gelirleri,
- Özel finans kurumları gelirleri,
- Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden elde edilen gelirler,
- Menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon piyasalarında işlem gören diğer menkul kıymetlerin gelirleri,
- Hazine veya diğer kamu tüzel kişiliklerince çıkarılan menkul kıymetlerin faiz gelirleri ve alım- satım kazançları.
- Menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler, tevkifata tabi olacaktır.

Stopaja Tabi Olmayan Gelirler

- Hisse senedi kar payları,
- Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerin (Eurobond) alım- satımı, itfası sırasında elde edilen getirileri ve bunların dönemsel getirilerinin tahsili,
- Tam mükellef kurumlara ait olup, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından elde edilen gelirler,
- Sürekli olarak portföyünün en az %51 ’i İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinin elden çıkarılmasından elde edilen gelirler, tevkifat kapsamında olmayacaktır.

**HİSSE SENEDİ GETİRİLERİNİN
VERGİLENDİRİLMESİ**

*****Gerçek kişilerin elde ettiği kar payı getirilerinden kesilen stopaj oranı %10 olarak güncellenmiştir**

ÖRN: Tam mükellef Bay C, elinde bulundurduğu Türkiye’de kurulu A A.Ş. hisse senetleri nedeniyle (brüt, stopaj öncesi) 2022 yılı içinde 1.500.000 TL kâr payı geliri elde etmiştir. Söz konusu kâr payı, A A.Ş. tarafından gerekli tevkifat yapıldıktan sonra 2022 yılı içinde Bay C’ye ödenmiştir. Bay C’nin başkaca bir geliri bulunmamaktadır. Bay C, 2022 yılına ilişkin söz konusu gelirini nasıl beyan edecektir?

Bay C’nin elde ettiği kâr payının istisna sonrası tutarının (750.000 TL) 70.000 TL’yi aşması nedeniyle beyanı zorunludur. Söz konusu kâr payı tam mükellef bir kurumdan elde edildiğinden ½’si istisna olacak ve bu istisna tutarı beyan edilmeyecektir. Bay C’nin kar payı beyanı şöyle hesaplanacaktır:

Elde Edilen Kâr Payının Brüt Tutarı (Tevkifat öncesi)	1.500.000 TL
A A.Ş. tarafından tevkif edilen vergi (%10)	150.000 TL
Bay C’ye Ödenen Tutar (Tevkifat Sonrası)	1.350.000 TL
Beyan Edilecek Kâr payı (Brüt tutarın ½’si)	750.000 TL

Hesaplanan Vergi (2022 yılı vergi tarifesinden)	169.000 TL
170.000 TL’nin 70.000 TL’si için	12.400 TL
580.000 TL için (%27)	156.600 TL
750.000 TL için toplam	169.000 TL

Tevkif Edilen Vergi (-)	(150.000 TL)
Ödenecek vergi	19.000 TL

1.500.000 TL’lik kâr payı için Ödenecek Toplam Vergi:

Tevkif yolu ile	150.000 TL
Beyanda	19.000 TL
Toplam Vergi Yükü	169.000 TL

ÖRN: Tam Mükellef Bay Y, yabancı bir kurumdan 2022 yılı içinde 1.500.000 TL kâr payı elde etmiştir. Bay Y’nin elde ettiği bu gelirden herhangi bir vergi kesintisi yapılmamış ve gelirin elde edildiği ülke ile Türkiye arasında çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması bulunmamaktadır. Bay Y’nin Türkiye’de ödemesi gereken gelir vergisi tutarını hesaplayınız.

Bay Y’nin kâr payı geliri 2022 yılı için belirlenen 3.800 TL’den fazla olduğu için, beyan edilecektir.

Bu kazançlar için ½ indirim oranı uygulanmadığından, 1.500.000 TL’nin tamamı beyanı gerekmektedir.

Bu gelirden herhangi bir vergi stopaj yapılmadığından, mahsup da söz konusu değildir.

Elde edilen kar payı	:	1.500.000
Tevkif edilen vergi	:	----
Beyan edilecek kar payı	:	1.500.000
Hesaplanan Vergi	:	535.900

*****Hisse senedi alım-satım kazancı ile ilgili olarak yasa da yer alan iki istisna bulunmaktadır. Bunlardan biri tam istisnadır. Yani bu kapsama giren kazanç hiç bir şekilde vergilendirilmez. Diğer ise Geçici 67. Madde kapsamında olmayan menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından doğan kazançlar için uygulanacak olan (2022 yılı için) 58.000 TL’lik istisnadır.**

**DEVLET TAHVİLİ VE HAZİNE BONUSU İLE ÖZEL SEKTÖR
TAHVİL GETİRİLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ**

Geçici hüküm ile, **22.12.2021 ile 31.12.2022** tarihleri arasında iktisap edilen, **Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen devlet tahvili ve hazine bonolarından** elde edilecek gelirlere uygulanacak **stopaj oranı %0** olarak belirlenmiştir.

Cumhurbaşkanı kararı ile, Bankalar tarafından ihraç edilen; 23.12.2020-31.03.2022 tarihleri arasında iktisap edilmiş tahvil ve bonolardan elde edilen gelirlere uygulanacak stopaj oranları:

6 Ay dan az süreli (6 Ay dahil) = %5

1 Yıldan az süreli (1 yıl dahil) = %3

1 Yıldan fazla süreli = %0

**KİRA SERTİFİKALARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLERİN
VERGİLENDİRİLMESİ**

Kira sertifikalarından sağlanan gelirler GVK Geçici 67'nci madde kapsamında vergilendirilmektedir. Buna göre, bu gelirlerin sağlanmasına aracılık eden banka ve aracı kurumlar tarafından, tam ve dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar tarafından sağlanan bu gelirler üzerinden (yurtdışında ihraç edilenler hariç) **%10 oranında tevkifat yapılır** ve Hazine Maliye Bakanlığı'nın belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde beyan edilerek ödenir.

Ancak; Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67. maddesine ilişkin stopaj oranlarının belirlendiği, 23.05.2020 tarihli ve 2569 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile yapılan değişiklik ile Sermaye Piyasası Kurulu'nca onaylanmış finansman bonolarından ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen **bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından sağlanan gelirler ile bunların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %15 oranında stopaj yapılması öngörülmüştür.**

23.12.2020 - 31.03.2022 tarihleri arasında iktisap edilmiş kira sertifikalarından (bankaların fon kullanıcı olduğu varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen) elde edilen gelirlere uygulanacak stopaj oranları

*Vadesi 6 aya kadar (6 ay dahil) olanlara sağlanan gelirlerden; **%5**

*Vadesi 1 yıla kadar (1 yıl dahil) olanlara sağlanan gelirlerden; **%3**

*Vadesi 1 yıldan uzun olanlara sağlanan gelirlerden; **%0**

***Yeni güncelleme ile, 22.12.2021 ile 31.12.2022 tarihleri arasında iktisap edilen, Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan **varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilecek gelirlere uygulanacak stopaj oranı %0 olarak belirlenmiştir.**

**MEVDUAT FAİZİ GETİRİLERİNİN
VERGİLENDİRİLMESİ**

*** TL Mevduat faizlerinden;**

30.09.2020-31.03.2022 tarihleri arası;

-6 ay a kadar (6 ay dahil) %5,

- 1 yıla kadar (1 yıl dahil) %3,

- 1 yıldan uzun vadeli %0 oranında stopaj uygulanmaktadır.

***Döviz hesaplarının faizlerinden;**

- 6 aya kadar (6 ay dahil) %20,

- 1 yıla kadar (1 yıl dahil) %20,

- 1 yıldan uzun vadeli %18 oranında stopaj uygulanmaktadır.

KUR KORUMALI MEVDUAT HESAPLARINDA STOPAJ

25.12.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Kararı ile **kur korumalı vadeli mevduat** hesapları ile döviz tevdiat hesaplarından dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen mevduat hesapları için ayrı bir kategori düzenlenmiş ve bunlar için yapılacak **stopaj oranı da %0 olarak belirlenmiştir.**

Bu karar, 21.12.2021 tarihinden itibaren açılan kur korumalı vadeli mevduat hesapları ile Türk lirası mevduat hesaplarına dönüşümün desteklenmesi uygulaması kapsamında 20.12.2021 tarihi itibarıyla mevcut olan döviz tevdiat hesaplarında bulunan dövizin dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen mevduat hesaplarına uygulanmak üzere yayımı olan 25.12.2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.